

Forfatter: Carl Henrik Koch

Titel: Udrag fra Henrich Steffens

Citation: Carl Henrik Koch: "Henrich Steffens", i Carl Henrik Koch: *Henrich Steffens*.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-steffens-p-shoot-idm140567713760112.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Henrich Steffens

Med ansættelsen i Halle sluttede en kreativ periode i Steffens' liv. Et aforistisk opbygget kompendium udgivet 1806 og beregnet som ledetråd til undervisningen i Halle er - som forelæsningsnoterne fra København - kun en svag afglans af hovedværket. Hans senere arbejder omfatter geologiske, historisk-politiske, religionsfilosofiske, antropologiske og litterære værker. Dertil føjer sig det store erindringsværk, hvis pålidelighed ikke altid står mål med Steffens' selvforståelse, som med Heines uforskammede ord indebar, at han betragtede sig som "sit århundredes største skikkelse" ("der größte Mann seines Jahrhunderts", *Die romantische Schule* (1836), her citeret efter: Heinrich Heine: *Historisch-kritische Gesamtausgabe der Werke*, udg. af Manfred Windfuhr, bd. 8/1, Hamburg 1979, s. 188.). Men Steffens' bidrag til dansk litteratur er indledningen til de filosofiske forelæsningsnoter. Hans senere arbejder tilhører den tyske litteratur. Ud over en række noveller er hans skrift *Von der falschen Theologie und dem wahren Glauben*, Breslau 1823, hvori han tilkendegav sin tilslutning til gammellutheranerne, oversat til dansk (H. Steffens: *Om Den falske Theologie og Den sande Troe*, 1825). Allerede i sin skoletid læste H.L. Martensen, senere Sjællands biskop, Steffens' lille bog og fik, skrev han senere i sine erindringer, "en Anelse om, at der maatte kunne gives en Verdens- og Livsanskuelse, i hvilken Alt hvad der i Tilværelsen har Betydning, Natur og Aand, Natur og Historie, Poesie, Kunst, Philosophie føjer sig harmonisk sammen til et Aandens Tempel, i hvilket Christendommen er det altbeherskende og altforklarende Midtpunct" (H.L. Martensen: *Af mit Levnet*, bd. 1, 1882, s. 23). Martensen talte her også om, at han havde været fængslet af Steffens' betragtninger over "den digtende Indbildningskraft, der udspringer af en langt højere Kilde end Forstanden, og hvis Verden er utilgængelig for den blotte Forstand" (smst., s. 22). Der synes således at gå en direkte linje fra den unge Martensens møde med Steffens' romantiske forestillinger om en digterisk intuition og forestillingsevne, der hæver sig over det jordbundne, til hans senere interesser for kristen mystik.